

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

29 iunie 2016*

„Trimitere preliminară — Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen — Articolul 54 și articolul 55 alineatul (1) litera (a) — Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Articolul 50 — Principiul ne bis in idem — Admisibilitatea urmăririi penale a unui inculpat într-un stat membru după închiderea procedurii penale începute împotriva sa de parchet într-un alt stat membru fără urmărire penală aprofundată — Absența unei aprecieri asupra fondului cauzei”

În cauza C-486/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Tribunalul Regional Superior din Hamburg, Germania), prin decizia din 23 octombrie 2014, primită de Curte la 10 noiembrie 2014, în procedura penală împotriva

Piotr Kossowski,

cu participarea:

Generalstaatsanwaltschaft Hamburg,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça și F. Biltgen, președinți de cameră, domnii E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, doamna A. Prechal (raportor), domnii C. Vajda, S. Rodin și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 septembrie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Piotr Kossowski, de I. Vogel, Rechtsanwältin;
- pentru Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, de L. von Selle și de C. Rinio, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Kemper, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de F. X. Bréchet, de D. Colas și de C. David, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul olandez, de M. Bulterman și de M. de Ree, în calitate de agenți;
  - pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de J. Sawicka și de M. Szwarc, în calitate de agenți;
  - pentru guvernul Regatului Unit, de L. Christie, în calitate de agent, asistat de J. Holmes, barrister;
  - pentru guvernul elvețian, de R. Balzaretti, în calitate de agent;
  - pentru Comisia Europeană, de W. Bogensberger și de R. Troosters, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 decembrie 2015,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 54 și 55 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune, semnată la Schengen (Luxemburg) la 19 iunie 1990 și intrată în vigoare la 26 martie 1995 (JO 2000, L 239, p. 19, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 183, denumită în continuare „CAAS”), precum și a articolului 50 și a articolului 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei proceduri penale declanșate în Germania împotriva domnului Piotr Kossowski (denumit în continuare „inculpatul”), acuzat de comiterea, la 2 octombrie 2005, a unor acte calificate drept extorcare asimilată tâlhăriei pe teritoriul acestui stat membru.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Carta

- 3 Articolul 50 din cartă, intitulat „Dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune”, are următorul cuprins:

„Nimeni nu poate fi judecat sau condamnat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea.”

CAAS

- 4 CAAS a fost încheiată pentru asigurarea aplicării Acordului dintre guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune, semnat la Schengen la 14 iunie 1985 (JO 2000, L 239, p. 13, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 177).

- 5 Articolul 54 și articolul 55 din CAAS figurează în titlul III capitolul 3 din aceasta, denumit „Aplicarea principiului *ne bis in idem*”. Articolul 54 din CAAS prevede:

„O persoană împotriva căreia a fost pronunțată o hotărâre definitivă într-un proces pe teritoriul unei părți contractante nu poate face obiectul urmăririi penale de către o altă parte contractantă pentru aceleași fapte, cu condiția ca, în situația în care a fost pronunțată o pedeapsă, aceasta să fi fost executată, să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor părții contractante care a pronunțat sentința.”

- 6 Articolul 55 din CAAS prevede:

„(1) La ratificarea, acceptarea sau aprobarea prezentei convenții, o parte contractantă poate să declare că nu se află sub obligația impusă de articolul 54 într-unul sau mai multe dintre următoarele cazuri:

- (a) dacă faptele la care se referă hotărârea judecătorească străină au avut loc integral sau parțial pe propriul său teritoriu; însă, în al doilea caz, această excepție nu se aplică dacă faptele au avut loc parțial pe teritoriul părții contractante unde s-a pronunțat hotărârea;

[...]

(4) Excepțiile care au făcut obiectul unei declarații conform alineatului (1) nu se aplică dacă partea contractantă vizată a cerut, în legătură cu aceleași fapte, celeilalte părți contractante să înceapă urmărirea penală sau a acordat extrădarea persoanei în cauză.”

- 7 La ratificarea CAAS, Republica Federală Germania a formulat următoarea rezervă privind articolul 54 din CAAS, conform articolului 55 alineatul (1) din aceasta (BGBl. 1994 II, p. 631):

„Republica Federală Germania nu se află sub obligația impusă de articolul 54 din [CAAS]

- a) dacă faptele la care se referă hotărârea judecătorească străină au avut loc integral sau parțial pe propriul său teritoriu [...]”

Protocolul privind integrarea acquis-ului Schengen în cadrul Uniunii

- 8 CAAS a fost inclusă în dreptul Uniunii prin Protocolul (nr. 2) privind integrarea acquis-ului Schengen în cadrul Uniunii Europene, anexat la Tratatul UE, în versiunea anterioară Tratatului de la Lisabona, și la Tratatul CE prin Tratatul de la Amsterdam (JO 1997, C 340, p. 93), ca „acquis Schengen”, astfel cum este definit acesta în anexa la protocolul menționat. Prin acest protocol, 13 state membre au fost autorizate să instituie între ele o cooperare consolidată în domeniul aflat sub incidența domeniului de aplicare al acquis-ului Schengen.

Protocolul (nr. 19) privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene

- 9 Prin Protocolul (nr. 19) privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene (JO 2010, C 83, p. 290), anexat la Tratatul de la Lisabona, 25 de state membre au fost autorizate, în cadrul juridic și instituțional al Uniunii, să pună bazele unei colaborări consolidate în domeniile care intră sub incidența acquis-ului Schengen. Astfel, potrivit articolului 2 din acest protocol:

„Acquis-ul Schengen se aplică statelor membre menționate la articolul 1, fără a aduce atingere articolului 3 din Actul de aderare din 16 aprilie 2003 și articolului 4 din Actul de aderare din 25 aprilie 2005. Consiliul se substituie Comitetului executiv înființat prin acordurile de la Schengen.”

Dreptul polonez

- 10 Articolul 327 din Kodeks postępowania karnego (Codul de procedură penală) prevede la alineatul (2):
- „O procedură de urmărire penală închisă definitiv poate fi redeschisă numai prin ordonanță a parchetului [...], împotriva unei persoane care a făcut obiectul unei proceduri de urmărire penală în calitate de suspect, atunci când apar elemente de fapt sau de probă esențiale, care nu erau cunoscute în cursul procedurii anterioare. [...]”
- 11 Articolul 328 din acest cod prevede:
- „(1) Parchetul general poate anula o decizie definitivă de închidere a procedurii de urmărire penală împotriva unei persoane care a făcut obiectul unei proceduri de urmărire penală în calitate de suspect atunci când constată că închiderea procedurii de urmărire penală nu era fondată [...]
- (2) După expirarea unui termen de șase luni de la data la care închiderea procedurii de urmărire penală a rămas definitivă, parchetul general poate anula sau modifica decizia sau motivarea acesteia numai în favoarea suspectului.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 12 Din decizia de trimitere reiese că Staatsanwaltschaft Hamburg (Parchetul din Hamburg, Germania) l-a acuzat pe inculpat de săvârșirea, în Hamburg (Germania), la 2 octombrie 2005, a unor fapte care în dreptul penal german sunt calificate drept extorcare asimilată tâlhăriei. Cu această ocazie, inculpatul a fugit la volanul vehiculului victimei în discuție în litigiul principal. Împotriva lui s-a început urmărirea penală în Hamburg.
- 13 La 20 octombrie 2005, cu ocazia unui control rutier în Kołobrzeg (Polonia), autoritățile poloneze au oprit autovehiculul condus de inculpat și l-au reținut pe acesta în vederea executării unei pedepse cu închisoarea la care fusese condamnat într-o altă cauză în Polonia. După ce a efectuat cercetări cu privire la vehiculul condus de inculpat, Prokuratura rejonowa w Kołobrzegu (Parchetul Districtual din Kołobrzeg, Polonia) a deschis împotriva acestuia o procedură de urmărire penală privind acuzația de extorcare asimilată tâlhăriei în temeiul articolului 282 din Codul penal polonez pentru faptele săvârșite de acesta în Hamburg la 2 octombrie 2005.
- 14 În cadrul asistenței judiciare, Prokuratura okręgowa w Koszalinie (Parchetul Regional din Koszalin, Polonia) a solicitat Parchetului din Hamburg trimiterea unor copii ale dosarului de urmărire penală. Aceste documente au fost transmise în luna august 2006.
- 15 În luna decembrie 2006, Parchetul Districtual din Kołobrzeg a transmis Parchetului din Hamburg decizia sa din 22 decembrie 2006 prin care se încheia procedura penală cu privire la inculpat, în absența unor dovezi suficiente.
- 16 Este cert că această decizie a fost motivată prin faptul că inculpatul a refuzat să dea declarație și că victima în discuție în litigiul principal și un martor din auzite locuiau în Germania, astfel încât nu au putut fi audiați în cursul procedurii de urmărire penală, iar afirmațiile acestei victime, în parte inexacte și contradictorii, nu au putut fi verificate.
- 17 Instanța de trimitere adaugă că, potrivit notei privind căile de atac care este anexată la decizia de încetare a urmăririi penale, părțile interesate au dreptul să declare apel împotriva acesteia într-un termen de șapte zile de la comunicarea aceleiași decizii. Se pare că victima în discuție în litigiul principal nu a formulat un astfel de apel.

- 18 La 24 iulie 2009, Parchetul din Hamburg a emis un mandat european de arestare pe numele inculpatului, după ce, la 9 ianuarie 2006, obținuse un mandat de arestare emis de Amtsgericht Hamburg (Tribunalul Cantonal din Hamburg, Germania) împotriva inculpatului. Prin scrisoarea din 4 septembrie 2009, s-a solicitat Republicii Polone predarea inculpatului Republicii Federale Germania. Prin decizia din 17 septembrie 2009, sąd okręgowy w Koszalinie (Tribunalul Regional din Koszalin, Polonia) a refuzat executarea mandatului european de arestare având în vedere decizia de încetare a urmăririi penale emisă de Parchetul Districtual din Kołobrzeg, calificată de această instanță ca definitivă în sensul Codului de procedură penală.
- 19 La 7 februarie 2014, inculpatul, dat în urmărire în continuare în Germania, a fost arestat în Berlin (Germania). Parchetul din Hamburg a emis împotriva sa un rechizitoriu la 17 martie 2014. Landgericht Hamburg (Tribunalul Regional din Hamburg, Germania) a refuzat să deschidă procedura de judecată, întemeindu-și decizia privind stingerea acțiunii penale, în sensul articolului 54 din CAAS, pe decizia de încetare a urmăririi penale a Parchetului Districtual din Kołobrzeg. Prin urmare, acesta a anulat mandatul de arestare emis pe numele inculpatului prin decizia din 4 aprilie 2014, astfel încât acesta din urmă, care se afla în arest preventiv, a fost eliberat.
- 20 Sesizată cu apel împotriva acestei decizii de Parchetul din Hamburg, instanța de trimitere consideră stabilit faptul că, potrivit dreptului german aplicabil în această privință, dovezile reținute împotriva inculpatului sunt suficiente pentru a justifica deschiderea procedurii de judecată în fața Landgericht Hamburg (Tribunalul Regional din Hamburg) și admiterea rechizitoriului în vederea judecării, cu excepția situației în care s-ar opune principiul *ne bis in idem*, enunțat la articolul 54 din CAAS și la articolul 50 din cartă.
- 21 În această privință, instanța de trimitere ridică problema dacă rezerva emisă de Republica Federală Germania în temeiul articolului 55 alineatul (1) litera (a) din CAAS mai este valabilă. În cazul unui răspuns afirmativ, principiul *ne bis in idem* nu s-ar putea aplica în speță, întrucât faptele de care este acuzat inculpatul au fost săvârșite pe teritoriul german, iar organele de urmărire penală germane nu au solicitat autorităților poloneze să înceapă urmărirea penală în sensul articolului 55 alineatul (4) din CAAS.
- 22 În cazul în care rezerva menționată nu este valabilă, instanța de trimitere ridică problema, având în vedere că faptele urmărite în Germania și în Polonia sunt aceleași, dacă, din cauza deciziei Parchetului Districtual din Kołobrzeg, se poate considera că împotriva inculpatului „a fost pronunțată o hotărâre definitivă” în sensul articolului 54 din CAAS sau că inculpatul a fost „achitat [...] prin hotărâre judecătorească definitivă” în sensul articolului 50 din cartă. În opinia sa, cauza principală este diferită de cea în care s-a pronunțat Hotărârea din 5 iunie 2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057), din cauza absenței unei urmăririi penale aprofundate efectuate anterior pronunțării deciziei din 22 decembrie 2006 de încetare a urmăririi penale. În plus, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la supunerea caracterului definitiv al unei astfel de decizii executării anumitor obligații prin care se sancționează comportamentul ilicit.
- 23 În aceste condiții, Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Tribunalul Regional Superior din Hamburg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Rezervele formulate de părțile contractante cu ocazia ratificării CAAS, în conformitate cu articolul 55 alineatul (1) litera (a) din CAAS – și în special rezerva [privind articolul 54 din CAAS] – rămân valabile inclusiv după integrarea acquis-ului Schengen în cadrul juridic al Uniunii prin [Protocolul (nr. 2) privind integrarea acquis-ului Schengen în cadrul Uniunii Europene], menținut în vigoare prin [Protocolul (nr. 19) privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene]? Aceste excepții reprezintă restrângeri proporționale ale articolului 50 din cartă în sensul articolului 52 alineatul (1) din aceasta?

- 2) În cazul unui răspuns negativ: principiul *ne bis in idem* enunțat la articolul 54 din CAAS și la articolul 50 din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune exercitării acțiunii penale împotriva unui inculpat într-un stat membru – în speță în Germania – în cazul în care procedura penală îndreptată împotriva acestei persoane într-un alt stat membru – în speță în Polonia – a fost închisă de parchet – fără să fi fost executate obligații impuse cu titlu de pedeapsă și fără să se fi efectuat o urmărire penală aprofundată – din considerente de fapt, în absența unor dovezi suficiente, și nu poate fi redeschisă decât dacă au apărut elemente esențiale necunoscute anterior, în condițiile în care astfel de elemente noi nu există în speță?”

Cu privire la competența Curții

- 24 Din decizia de trimitere reiese că cererea de decizie preliminară este întemeiată pe articolul 267 TFUE, deși întrebările adresate privesc CAAS, convenție care face parte din titlul VI din Tratatul UE, în versiunea anterioară Tratatului de la Lisabona.
- 25 Nu se contestă, în această privință, că regimul prevăzut la articolul 267 TFUE are vocația să se aplice competenței Curții în privința procedurii preliminare în temeiul articolului 35 UE, aplicabil până la 1 decembrie 2014, sub rezerva condițiilor prevăzute de această din urmă dispoziție (Hotărârea din 27 mai 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punctul 43).
- 26 Republica Federală Germania a făcut o declarație în temeiul articolului 35 alineatul (2) UE prin care a acceptat competența Curții de a hotărî în conformitate cu modalitățile prevăzute la alineatul (3) litera (b) al acestui articol, astfel cum reiese din Informarea privind data intrării în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 1 mai 1999 (JO 1999, L 114, p. 56).
- 27 În aceste condiții, faptul că decizia de trimitere nu menționează articolul 35 UE, ci se referă la articolul 267 TFUE, nu ar putea să atragă, prin el însuși, necompetența Curții de a răspunde la întrebările adresate de Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Tribunalul Regional Superior din Hamburg) (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 mai 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punctul 45).
- 28 Din considerațiile care precedă rezultă că Curtea este competentă să răspundă la întrebările adresate.

Cu privire la întrebările preliminare

- 29 Prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească, în primul rând, dacă declarația făcută de Republica Federală Germania în temeiul articolului 55 alineatul (1) litera (a) din CAAS mai este valabilă și, în al doilea rând, în cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, dacă împotriva inculpatului a fost pronunțată o hotărâre definitivă în sensul articolului 54 din CAAS și al articolului 50 din cartă, în circumstanțe precum cele în discuție în litigiul principal.
- 30 Întrucât problema unei eventuale aplicabilități a excepției de la regula *ne bis in idem* care figurează la articolul 55 alineatul (1) litera (a) din CAAS nu se pune decât dacă, în circumstanțe precum cele în discuție în litigiul principal, împotriva unei persoane „a fost pronunțată o hotărâre definitivă” în sensul articolului 54 din CAAS, regula menționată aplicându-se astfel, trebuie să se răspundă mai întâi la a doua întrebare.

Cu privire la a doua întrebare

- 31 Trebuie amintit de la bun început că Curtea a arătat deja la punctul 35 din Hotărârea din 5 iunie 2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057) că, întrucât dreptul de a nu fi urmărit sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune este prevăzut atât la articolul 54 din CAAS, cât și la articolul 50 din cartă, articolul 54 din CAAS trebuie să fie interpretat în lumina acestui din urmă articol.
- 32 Prin urmare, trebuie să se considere că, prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă principiul *ne bis in idem* enunțat la articolul 54 din CAAS, citit în lumina articolului 50 din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că o decizie a parchetului de încetare în mod definitiv a urmăririi penale împotriva unei persoane, sub rezerva redeschiderii sau a anulării sale, fără să fi fost aplicate pedepse, poate fi calificată drept decizie definitivă în sensul acestor articole dacă procedura penală respectivă a fost închisă fără ca o urmărire penală aprofundată să fi fost efectuată.
- 33 Astfel cum reiese chiar din prevederile articolului 54 din CAAS, nicio persoană nu poate fi urmărită într-un stat contractant pentru aceleași fapte pentru care „a fost pronunțată o hotărâre definitivă” într-un alt stat contractant.
- 34 Pentru a se putea considera că în privința unei persoane „a fost pronunțată o hotărâre definitivă” pentru faptele care îi sunt imputate, în sensul acestui articol, trebuie, în primul rând, ca acțiunea penală să se fi stins în mod definitiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2014, M, C-398/12, EU:C:2014:1057, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 35 Aprecierea acestei prime condiții trebuie să fie realizată pe baza dreptului statului contractant care a pronunțat decizia penală în cauză. Astfel, o decizie care, potrivit dreptului statului contractant în care s-a început urmărirea penală împotriva unei persoane, nu stinge definitiv acțiunea penală la nivel național nu poate constitui, în principiu, un impediment procedural în calea începerii sau a continuării urmăririi penale pentru aceleași fapte împotriva acestei persoane într-un alt stat contractant (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, Turanský, C-491/07, EU:C:2008:768, punctul 36, și Hotărârea din 5 iunie 2014, M, C-398/12, EU:C:2014:1057, punctele 32 și 36).
- 36 Din decizia de trimitere reiese că, în cauza principală, în dreptul polonez, decizia Parchetului Districtual din Kołobrzeg de încetare a urmăririi penale stinge definitiv acțiunea penală în Polonia.
- 37 Pe de altă parte, din dosarul prezentat Curții rezultă că nici posibilitatea prevăzută la articolul 327 alineatul (2) din Codul de procedură penală, de redeschidere a urmăririi penale atunci când apar elemente de fapt sau de probă esențiale, care nu erau cunoscute în cursul procedurii precedente, nici posibilitatea pentru parchet de a anula, în temeiul articolului 328 din acest cod, o decizie definitivă de închidere a procedurii atunci când se constată că închiderea urmăririi penale nu era întemeiată nu pun sub semnul întrebării, în dreptul polonez, caracterul definitiv al stingerii acțiunii penale.
- 38 În ceea ce privește circumstanțele potrivit cărora, pe de o parte, decizia în discuție în litigiul principal a fost luată de Parchetul Districtual din Kołobrzeg în calitate de minister public și, pe de altă parte, nu a fost executată nicio pedeapsă, acestea nu sunt determinante pentru a aprecia dacă această decizie stinge în mod definitiv acțiunea penală.
- 39 Astfel, articolul 54 din CAAS se aplică în egală măsură deciziilor emise de o autoritate chemată să participe la administrarea justiției penale în ordinea juridică națională în cauză, precum Parchetul Districtual din Kołobrzeg, prin care se pune capăt în mod definitiv urmăririi penale într-un stat membru, deși astfel de decizii sunt adoptate fără implicarea unei instanțe și nu iau forma unei hotărâri judecătorești (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge, C-187/01 și C-385/01, EU:C:2003:87, punctele 28 și 38).

- 40 În ceea ce privește absența unei pedepse, trebuie să se observe că articolul 54 din CAAS nu prevede condiția ca pedeapsa să fi fost executată sau să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor statului contractant de origine decât în caz de condamnare.
- 41 Menționarea unei pedepse nu trebuie, prin urmare, să fie interpretată ca supunând aplicabilitatea articolului 54 din CAAS, în afara ipotezei unei condamnări, unei condiții suplimentare.
- 42 Pentru a stabili dacă o decizie precum cea în discuție în litigiul principal reprezintă o hotărâre definitivă în sensul articolului 54 din CAAS, trebuie, în al doilea rând, să se asigure că această decizie a fost pronunțată în urma unei aprecieri asupra fondului cauzei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 2005, *Miraglia*, C-469/03, EU:C:2005:156, punctul 30, și Hotărârea din 5 iunie 2014, *M*, C-398/12, EU:C:2014:1057, punctul 28).
- 43 În acest sens, trebuie să se țină seama de obiectivul urmărit de reglementarea din care face parte articolul 54 din CAAS, precum și de contextul său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 octombrie 2014, *Welmory*, C-605/12, EU:C:2014:2298, punctul 41 și jurisprudența citată).
- 44 În această privință, reiese din jurisprudența Curții că principiul *ne bis in idem* enunțat la acest articol urmărește, pe de o parte, să se evite, în spațiul de libertate, securitate și justiție, ca o persoană împotriva căreia a fost pronunțată o hotărâre definitivă să fie urmărită pentru aceleași fapte pe teritoriul mai multor state membre contractante, în urma exercitării de către aceasta a dreptului său la libera circulație, pentru a se garanta securitatea juridică prin respectarea deciziilor organelor publice rămase definitive în absența armonizării sau a apropierei legislațiilor penale ale statelor membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 septembrie 2006, *Gasparini și alții*, C-467/04, EU:C:2006:610, punctul 27, Hotărârea din 22 decembrie 2008, *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, punctul 41, precum și Hotărârea din 27 mai 2014, *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punctul 77).
- 45 Cu toate acestea, pe de altă parte, deși scopul articolului 54 din CAAS este de a garanta că o persoană care a fost condamnată și a executat pedeapsa sau, după caz, care a fost achitată definitiv într-un stat contractant se poate deplasa în interiorul spațiului Schengen fără a se teme că va fi din nou urmărită pentru aceleași fapte într-un alt stat contractant, acesta nu are ca scop protejarea unui suspect împotriva eventualității de a trebui să se supună unor cercetări succesive, pentru aceleași fapte, în mai multe state contractante (Hotărârea din 22 decembrie 2008, *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, punctul 44).
- 46 Astfel, trebuie, în această privință, să se interpreteze articolul 54 din CAAS în lumina articolului 3 alineatul (2) TUE, potrivit căruia Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, în corelare cu măsuri adecvate în materie, în special, de prevenire a criminalității și de combatere a acestui fenomen.
- 47 Prin urmare, interpretarea caracterului definitiv, în sensul articolului 54 din CAAS, al unei decizii penale a unui stat membru trebuie să se realizeze în lumina necesității nu doar de a asigura libera circulație a persoanelor, dar și de a promova prevenirea criminalității și de a combate acest fenomen în spațiul de libertate, securitate și justiție.
- 48 Având în vedere considerațiile de mai sus, o decizie prin care se dispune încetarea urmăririi penale precum cea în discuție în litigiul principal, care a fost adoptată întrucât parchetul nu a continuat acțiunea penală pentru simplul motiv că inculpatul refuzase să dea declarație și că victima și un martor din auzite locuiau în Germania, astfel încât aceștia nu au putut fi audiați în timpul urmăririi penale, iar afirmațiile victimei nu au putut, astfel, să fie verificate, fără ca o urmărire penală mai aprofundată să fie efectuată pentru a aduna și a examina elemente de probă, nu constituie o decizie precedată de o apreciere asupra fondului.

- 49 Astfel, aplicarea articolului 54 din CAAS unei astfel de decizii ar avea ca efect să facă mai dificilă sau chiar să se opună oricărei posibilități concrete de sancționare a comportamentului ilicit al inculpatului în statele membre în cauză. Pe de o parte, decizia de închidere menționată a fost adoptată de autoritățile judiciare ale unui stat membru în absența oricărei aprecieri aprofundate a comportamentului ilicit reproșat inculpatului. Pe de altă parte, deschiderea unei proceduri penale în alt stat membru pentru aceleași fapte ar fi compromisă. O asemenea consecință ar contraveni în mod evident finalității însăși a articolului 3 alineatul (2) TUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 2005, Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, punctele 33 și 34).
- 50 În sfârșit, astfel cum a arătat deja Curtea, articolul 54 din CAAS implică în mod necesar existența unui sentiment de încredere reciprocă a statelor contractante în sistemele lor de justiție penală și acceptarea de către fiecare stat a aplicării dreptului penal în vigoare în celelalte state contractante, chiar și în situația în care aplicarea dreptului lor intern ar conduce la o soluție diferită (Hotărârea din 11 decembrie 2008, Bourquain, C-297/07, EU:C:2008:708, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 51 Acest sentiment de încredere reciprocă necesită ca autoritățile competente în cauză din al doilea stat contractant să accepte o decizie definitivă care a fost pronunțată pe teritoriul primului stat contractant, astfel cum a fost comunicată acestor autorități.
- 52 Cu toate acestea, sentimentul de încredere reciprocă menționat nu se poate dezvolta decât dacă al doilea stat contractant este în măsură să se asigure, pe baza înscrisurilor comunicate de primul stat contractant, că decizia în cauză luată de autoritățile competente din acest dintâi stat constituie într-adevăr o decizie definitivă care conține o apreciere asupra fondului cauzei.
- 53 Prin urmare, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 74-78 și 84 din concluzii, o decizie a parchetului prin care se dispune încetarea urmăririi penale, precum cea în discuție în litigiul principal, nu poate fi considerată ca fiind pronunțată în urma unei aprecieri asupra fondului cauzei și, prin urmare, nu poate fi calificată drept decizie definitivă în sensul articolului 54 din CAAS, dacă din însăși motivarea acestei decizii rezultă că lipsește o urmărire penală aprofundată, fără de care sentimentul de încredere reciprocă dintre statele membre ar putea fi pus la îndoială. În această privință, absența audierii victimei și a unui eventual martor constituie un indiciu că nu a fost efectuată o urmărire penală aprofundată în cauza principală.
- 54 Ținând seama de cele de mai sus, trebuie să se răspundă la cea de a doua întrebare că principiul *ne bis in idem* enunțat la articolul 54 din CAAS, citit în lumina articolului 50 din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că o decizie a parchetului de încetare în mod definitiv a urmăririi penale, sub rezerva redeschiderii sau a anulării sale, fără să fi fost aplicate pedepse nu poate fi calificată drept decizie definitivă în sensul acestor articole dacă din motivarea acestei decizii rezultă că procedura penală respectivă a fost închisă fără ca o urmărire penală aprofundată să fi fost efectuată, absența audierii victimei și a unui eventual martor reprezentând un indiciu al lipsei unei astfel de urmăriri aprofundate.

Cu privire la prima întrebare

- 55 Având în vedere răspunsul dat la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la prima întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Principiul *ne bis in idem* enunțat la articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune, semnată la Schengen (Luxemburg) la 19 iunie 1990, citit în lumina articolului 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie să fie interpretat în sensul că o decizie a parchetului de încetare în mod definitiv a urmăririi penale, sub rezerva redeschiderii sau a anulării sale, fără să fi fost aplicate pedepse nu poate fi calificată drept decizie definitivă în sensul acestor articole dacă din motivarea acestei decizii rezultă că procedura penală respectivă a fost închisă fără ca o urmărire penală aprofundată să fi fost efectuată, absența audierii victimei și a unui eventual martor reprezentând un indiciu al lipsei unei astfel de urmăriri aprofundate.

Semnături